

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
Etapa județeană, 19 martie 2022
clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul/răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte

Citește cu atenție fragmentele de mai jos.

A.

„Sub pleoapele închise, Catul Bogdan se refăcuse treptat, redevenind el însuși, integrându-se ca o unitate în amintirile vieții lui de până atunci, recăpătându-și vârsta, reluându-și gândurile, recapitulând lucid tot ce se întâmplase, distanțând emoțiile dinainte și de după leșin într-o perspectivă analitică.

Nicio alarmă. Își explicase totul prin mama lui, care era cea mai adâncă și mai ascunsă prezență din sufletul lui. [...] Mama lui murise tânără, aproape necunoscută, după ani de căsătorie cu un om despre care, cât timp fusese mic, Catul Bogdan nu spusese decât atât:

- Mamă, tata miroase ca un tren.

Aristide Bogdan fuma țigări de foi, aducând mirosul lor aspru în salonașul intim în care mama lui Catul își petrecea viața la gura sobei, la pian sau pe divan, cântând pentru el, jucându-se cu el, cetindu-i povești pe care i le traducea din franțuzește, albă ca amintirea trandafirilor de la fereastra ei. În anii tinereții fusese numai pentru el. Cu tatăl lui nu era decât o tăcere, ca lumina venită printr-o fereastră cu perdele. După moarte o uitaseră toți, Aristide Bogdan se recăsătorise încă înainte de-a se împlini anul de doliu. Catul Bogdan îl silise să plece din casa moartei, urmându-l întunecat și închis în noul cămin.

Apoi trăise ca mânat de demoni, sălbatec, cu un apetit de viață nebănuț de nimeni, nici de el. Femei, chefuri, sporturi, apoi războiul – trăit cu o frenezie de dans primitiv printre șerpi veninoși, –, apoi Parisul, unde muncise până la extenuare, odihnindu-se în perioade de dezmăț nocturn, și-apoi întoarcerea în țară, revenirea la casa veche moștenită de la mama lui, în care fusese stăpân și singur, între biblioteci, lucruri de artă aduse din străinătate și amintirile mamei lui. Replantase la fereastra salonașului trandafiri albi. Reparase pentru nimeni pianul de lemn roșietic. [...]

Era parfumul nevăzut: adierea de dincolo. Nu vorbea cu nimeni despre ea. Gândurile lui o cruțau de analiză. Niciodată nu comentase căsătoria ei cu omul vulgar care era tatăl lui fără să-i fie rudă și soțul ei care trecuse peste ea, străin, ca un bocanc peste o lumină de lună.

Amintirea mamei lui nu era o obsesie; era numai refugiul intim al unei prezențe: cea mai pur apropiată de inima lui. N-o căutase niciodată în viață, dar nici n-o găsisese. Femeile din romanele lui dovedeau în genere absența ei. Fără să fie rău cu ele, era lucid, lăsându-le să fie rele, unele involuntar, altele inconștient, literatura în care apăreau destăinuindu-le c-o transparență mai adâncă decât a vieții reale. Dar crease și două eroine care emoționaseră pe mulți cititori; critica le socotise ireale, cu o viață de poem, nu de roman, deși erau situate în viață. Explicația era apariția presimțită a mamei lui îndărățul lor. Fără să fie mama lui, nici ca ea, erau proiectate în direcția ei.”

(Ionel Teodoreanu, *Lorelei*, 1935)

B.

„Sonia are reflexul de a pune totul în cuvinte. E important pentru ea să poată articula ceea ce simte. Dar, când pui în cuvinte lucruri care nu sunt făcute pentru a fi ordonate sau lucruri pentru care pur și simplu limba nu are resurse, riști să duci totul într-o direcție greșită. Uneori pare mai grav decât e. Alteori e dus în derizoriu. Iar alteori nu mai iese ceea ce era și atunci te sperie sau te pierde pe drum.

Sonia a venit acasă la tata pentru că voia să vadă cum a trăit. Cum arată casa lui, cum arată spațiul în care el se trezea și în care revenea pentru a-și găsi refugiul. [...]

A căutat sentimentul de clausturare și de sufocare și a sperat ca din astea să poată izvorî ceva. O stare sufletească.

Apartamentul tatei e aproape gol. Are în el doar strictul necesar. [...]

De când a crescut a fost mereu aproape sigură că existența tatei în viața ei i-ar fi schimbat felul de a fi, ar fi făcut-o mai puternică, mai rezistentă la intemperii de tot felul, de parcă simpla prezență a unui bărbat în casă ar face să plutească în aer un fel de testosteron din care să se

servească în voie și femeile atunci când au nevoie să fie tăioase. Mama n-a știut s-o facă puternică, ci dimpotrivă, i-a pus în spate și fricile și vulnerabilitățile ei, a crescut-o cu o mentalitate de femeie singură și hăituită. Singurul lucru util cu care s-a echipat pentru viață – i se pare Soniei – e că știe mereu cum să se ascundă când are de plâns.

Dar ceea ce credea până acum că ar fi fost, mai mult ca sigur, un factor de stabilitate, un fel de ancoră, și anume tatăl, i se pare dintr-odată că ar fi putut fi extrem de destabilizant. Poate că și mai mult le-ar fi dus în derivă. Poate că mama a procedat corect. Nu doar să se despartă, ci și să facă tot posibilul să-l țină departe. Cert e că Sonia n-o să știe niciodată cum ar fi fost cu el și cel mai bun lucru pe care-l poate face acum e să meargă pe mâna mamei. Să-i acorde acum toată încrederea pe care i-a refuzat-o în anii de maturitate, pentru că, nemulțumită fiind de propria persoană, a căutat vinovați împotriva cărora să se răzvrătească și a găsit-o pe mama, fiindcă doar pe ea o cunoștea.

Și cu el și fără el poate că ea ar fi fost fix la fel acum, la fel de expusă și de nesigură, incapabilă să fie tăioasă atunci când i se pare că ar trebui să fii tăios, incapabilă de o revoltă mai mare decât să-ți spargă vaza preferată. La urma urmei, a citit despre studii pe gemeni care, despărțiți la naștere și adoptați de familii diferite, ajung să ducă o viață incredibil de asemănătoare. Să facă aceeași facultate sau să divorțeze amândoi de trei ori.”

(Lavinia Braniște, *Sonia ridică mâna*, 2019)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare din următoarele cerințe referitoare la cele două texte date:

1. Precizează, cu exemple din textul A, două particularități ale perspectivei narative utilizate. **6 puncte**
2. Explică utilizarea persoanei a II-a în fragmentul subliniat din textul B. **6 puncte**
3. Prezintă un efect al utilizării modului condițional-optativ în ultimele două paragrafe ale textului B. **6 puncte**
4. Comentează modul în care este construit portretul celor două personaje, insistând asupra raportului dintre identitatea actuală și cea trecută a fiecărui personaj, așa cum reies din cele două texte. **6 puncte**
5. Susține-ți opinia despre modul în care este construit modelul feminin în cele două fragmente. **6 puncte**

Notă! Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea

35 de puncte

Imaginează-ți că ești Sonia din textul B.

Redactează o scrisoare, de 150-300 de cuvinte, unei persoane apropiate (membru al familiei/ prieten/ profesor ș.a.), mărturisindu-i că te-ai hotărât să-ți modelezi conștient personalitatea, schimbând anumite aspecte care te nemulțumesc. Vei nota în scrisoare cel puțin două trăsături, precum și modul în care îți propui să le schimbi.

Destinatarul se numește Andrei/Andreea Pop.

Notă: Pentru conținut, se acordă 25 de puncte. Pentru redactare, se acordă 10 puncte, dacă eseul se încadrează în limita de cuvinte indicate și respectă subiectul propus: organizarea ideilor în scris **2 puncte**; abilități de analiză, de interpretare și de argumentare **3 puncte**; utilizarea limbii literare **2 puncte**; ortografia și punctuația **2 puncte**; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea **1 punct**.

Subiectul al III-lea

35 de puncte

Scrie un eseu, de 600-900 de cuvinte, despre *modalitatea în care experiențele de viață influențează personalitatea individului*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: ipoteza, constând în formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Notă! Pentru conținut, se acordă 25 de puncte. Pentru redactare, se acordă 10 puncte, dacă eseul se încadrează în limita de cuvinte indicate și respectă subiectul propus: organizarea ideilor în scris **2 puncte**; abilități de analiză, de interpretare și de argumentare **3 puncte**; utilizarea limbii literare **2 puncte**; ortografia și punctuația **2 puncte**; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea **1 punct**.